

ŠVP Základní školy Vidče	2. stupeň	Vzdělávací oblast Člověk a příroda
--------------------------	-----------	------------------------------------

Přírodopis	2. stupeň
------------	-----------

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis je samostatným předmětem vycházejícím ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Tento předmět umožňuje žákovi pochopení vztahu mezi živou a neživou přírodou, poznávání přírody jako velmi složitého a uceleného systému, seznamování se s mnohotvárnými formami života na Zemi, chápání nezbytnosti udržování rovnováhy v přírodě, eliminaci necitlivých zásahů do jednotlivých ekosystémů, rozvíjení dovedností pozorovat přírodu kolem sebe, z pozorování vyvozovat správné závěry a tyto ústně a písemně vysvětlovat.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah předmětu přírodopis je vyučován v 6. – 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodina týdně. Vyučování probíhá v určené učebně pro výuku přírodopisu, která je spojená s kabinetem přírodopisných sbírek. K preferovaným formám výuky patří také frontální výuka s demonstracemi vzorků, nástěnnými obrazy, odbornými publikacemi a pomůckami. Pro vytvoření komplexnější představy o probírané látce se využívá vizuální technika a internet. Část výuky je vymezena i na samostatné práce žáků, skupinové řešení problémů a i na práci s učebnicí. Praktická cvičení zaměřená na poznávání známých zástupců živočichů a rostlin, jejich zařazování do systému, probíhají v okolní přírodě poblíž školy. Obsahově je výuka členěna na botaniku, zoologii, biologii člověka, mineralogii s petrologií.

Metody a formy práce

V hodinách jsou využívány následující metody a formy práce: výklad, frontální výuka, skupinová práce, samostatná práce, práce se zdroji informací, práce s textem, projekt, referát, praktické poznávání rostlin, živočichů, minerálů, práce s PC. O jejich zařazení rozhoduje vyučující.

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět přírodopis je spjat s řadou dalších vyučovacích předmětů: se zeměpisem (planeta Země), s výchovou ke zdraví (prevence nemocí), s dějepisem (rybníkářství v Čechách), s tělesnou výchovou (význam pravidelného pohybu), s chemií (cukry, tuky, bílkoviny), s občanskou výchovou (bezpečný sex) a s fyzikou (hustota, elektrický náboj).

Průřezová témata

V rámci přírodopisu jsou realizována tato průřezová témata: **osobnostní a sociální výchova** (tématický okruh „morální rozvoj“ – prevence onemocnění, zásady bezpečného chování), **výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (tématický okruh „Evropa a svět nás zajímá“ – mezinárodní smlouvy o rybolovu), **multikulturní výchova** (tématický okruh „etnický původ“ – lidské rasy, národnostní menšiny), **enviromentální výchova** (tématický okruh „ekosystémy“ – přírodní rovnováha, indikace znečištění životního prostředí, ochrana ekosystémů, „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ – insekticidy, zamoření vodních ploch, umělé ekosystémy, „vztah člověka a prostředí“ – aktivní přístup k ochraně životního prostředí, udržitelný rozvoj).

Výchovné a vzdělávací strategie – rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají, třídí a propojují získané informace,
- žáci používají odborné přírodopisné pojmy, znají jejich význam, spojují je do větších celků, spojují je s ostatními poznatky a získávají tak komplexnější pohled na přírodní vědy,
- žáci si uvědomují vývoj rostlinných a živočišných druhů,
- chápou nutnost zavedení jednotného systému,
- žáci poznávají smysl učení pro praktický život.

Kompetence k řešení problému

- žáci hledají na základě zkušeností a svého úsudku vhodné řešení problémových úloh,
- formulují problém, nalézají řešení, obhajují řešení, argumentují,
- žáci hledají různé varianty řešení, posuzují jejich vhodnost, uplatňují různé logické postupy,
- žáci si uvědomují neustálou souvislost mezi získávanými poznatky a praktickým životem,
- žáci kriticky posuzují výsledky své práce.

Kompetence komunikativní

- žáci jasně a výstižně formulují své myšlenky ústně i písemně,
- žáci se zapojují do diskuse, učí se argumentovat, zdůvodňovat své postupy a myšlenky, vyvozovat závěry,
- žáci jsou vedeni k tomu, aby naslouchali druhým, byli schopni respektovat jejich názory a nechali ostatním prostor pro vlastní vyjádření,
- žáci bez obav a po vlastní úvaze prezentují vhodným způsobem výsledky své práce,
- žáci využívají informačních a komunikačních prostředků, rozumí různým typům textů, využívají je ve svůj prospěch.

Kompetence sociální a personální

- žáci účinně pracují ve skupině, podílejí se na vytváření pravidel práce, dohodnutá pravidla respektují,
- žáci jsou při práci v týmu ohleduplní, respektují společenská pravidla,
- základem práce ve skupině je respekt k ostatním a využití zkušeností a argumentů ostatních k vlastnímu rozvoji a sebepoznávání,
- v průběhu práce ve skupině získávají žáci představu o ostatních spolužácích v týmu, učí se odhadovat a porovnávat jejich i své schopnosti.

Kompetence občanské

- žáci se učí rozhodovat na základě vzniklé situace a podle svých možností,
- žáci chápou svá práva i povinnosti při plnění úkolů tak, jak je běžné v rámci společenských norem,
- žáci chápou ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní

- žáci se učí poznávat různé přírodniny,
- v rámci své práce dodržují vymezená pravidla,
- žáci dodržují hygienu práce,
- žáci využívají znalosti a zkušenosti získané při experimentální práci v praktickém životě.

Kompetence digitální

- žáci používají digitální zařízení, technologie a aplikace v procesu učení (efektivnější a rychlejší zvládnutí učiva)
- žáci jsou vedeni k bezpečnému využívání digitálních zařízení, jsou si vědomi rizik spojených s jejich využíváním
- žáci hledají nová řešení při řešení problémů, pracují s daty a data vyhodnocují, hledají nové postupy